

Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrierile nefrancaute nu se primesc. — Manuscrisurile nu se restituie.

INSERATE se primesc la Administraţiunea în Braşov şi la următoarele Birouri de anunţuri:
In Viena: M. Dukas, A. Oppel, Schick, Rudolf Mosse, A. Oppel, Nachfolger; Anton Oppel, J. Damscher; In Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; In Bucuresci: Agence Havas, Succursale de Roumanie; In Hamburg: Karolyi & Liebmann.

Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colônă 6 cr. şi 80 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifar şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. sên 80 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

(NUMERŪ DE DUMINECĂ 40)

„Gazeta” iese în săptămânile:
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile poştale din ţinutul şi din afară şi la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Braşov
la administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 36 etajul I.
I. pe un an 10 fl., pe şase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe şase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a. sên 16 bani. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt să se plăti înainte.

Nr. 216. — Anul L VII.

Braşov, Duminecă, 2 (14) Octomvre

1894.

**Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVÂNIEI”
Cu 1 Octomvre 1894 st. v.**

**s'a deschisŭ nou abonamentŭ,
la care invităm pe toţi amicii şi
sprăjinitorii sŭle noastre.**

Preţul abonamentului

Pentru Austro-Ungaria:
pe unŭ anŭ 12 fl.
pe şase luni 6 fl.
pe trei luni 3 fl.

Pentru România şi străinătate:
pe unŭ anŭ 40 franci
pe şase luni 20 „
pe trei luni 10 „

**Abonamente la numerele cu data
de Duminecă:**

Pentru Austro - Ungaria:
pe unŭ anŭ 2 fl.
pe şase luni 1 fl.

**Administraţiunea
„Gazetei Transilvâniei”.**

parlamentele. Nu se adună odată delegaţiunile, ori dietele, fără ca să fiă vorba şi de aceea, cum să se acopere cheltuelile cele mari şi necurmăte ale stăpânirii.

Numai de curândŭ au fostŭ întrunite delegaţiunile austro-ungare, cari suntŭ chiamăte a se ocupa de afacerile comune ale monarhiei şi au să îngrijescă şi de cheltuelile comune pentru armată, pentru ministeriul de esterne şi ministeriul comunŭ de finanţe. Celŭ dintâiu lucru a fostŭ, că ministrulŭ comunŭ de războiu a cerutŭ a se vota aproape cincŭ milioane mai multŭ pentru trebuinţele armatei. Delegaţiuni vorbitŭ multe şi de tŭte despre politica din afară şi despre armată, au pusŭ întrebări ministrului Kalnoky, ministrului de războiu şi ministrului comunŭ de finanţe, care conduce administraţiunea Bosniei şi a Herţegovinei, şi rezultatulŭ a fostŭ, că li-au votatŭ încredere, precum şi creditele cerute.

De astă-dată au isbitŭ Maghiarii de-a face, ca cu privire la treia academiă militară, ce-o pretindŭ ca să se înfiinţeze cu limba maghiară, să se voteze 40,000 fl. ca preliminarŭ pentru lucrările pregătitoare, ce vorŭ fi de lipsă, va să dică acesta este începutulŭ altorŭ noi cheltueli, ce vorŭ avé să le suporţe în viitorŭ contribuabili.

N'a fostŭ nimenŭ în delegaţiunea ungară, care să-şi fi ridicatŭ glasulŭ şi în favoarea Românilorŭ asupra, dăr s'au găsitŭ de astă-dată destui delegaţi ungarŭ, cari au vorbitŭ în contra Românilorŭ şi a mişcărei lorŭ, cerândŭ ca ministrulŭ de esterne să intervie şi faţă cu România pentru a pune capătŭ „agitaţiunilorŭ” române. Au pătitŭ însă şovinistii ungarŭ, căci ministrulŭ Kalnoky li-a spusŭ verde, că nu pŭte să se strice cu România de dragulŭ lorŭ, ér ei n'au dobânditŭ alta, decâtŭ că prin gălăgia, ce au făcutŭ în delegaţiuni, au atrasŭ numai a en-

ţiuenea Europei asupra nemulţumirei, ce domnesce în sîmulŭ poporului românŭ din Transilvania şi Ungaria.

Acesta a fostŭ unŭ câştigŭ, decâtŭ nu materialŭ, celŭ puţinŭ moralŭ pentru noi Români. Şi era câtŭ p'aci să se discute cestiunea noastră şi în delegaţiunea austriacă, decâtŭ preşedintele ei n'ar fi opritŭ pe Cehulŭ tinerŭ Kaftan de-a vorbi despre persecuţiunea, ce-o suferé Români, dicândŭ, că acesta ar fi o afacere interioară a Ungariei. Dăr decâtŭ ar fi așa, atunci nu trebuia să se ocupe de ea nici ministrulŭ comunŭ de esterne; dăr cumetria nemŭi au voitŭ să le dea supremaţiilorŭ maghiari o dovadă de amicitia lorŭ şi așa n'au lăsatŭ pe delegatulŭ cehŭ să vorbescă despre noi.

Să ne întorcemŭ însă la necăsurile contribuabililorŭ noştri. Abia s'au închisŭ delegaţiunile, şi s'a deschisŭ dieta, în care ministrulŭ de finanţe a venitŭ éraşi cu unŭ bugetŭ foarte urcatŭ la cheltueli şi la venituri. Pentru anulŭ 1895 cheltuelile ordinare suntŭ urcate cu peste 26 de milioane, cari au să fiă strinse de perceptorate şi de colectorii de dare. Acestă urcare are de scopŭ de-a acoperi trebuinţele mărite ale diferitelorŭ ministerii, așa de exemplu ministeriulŭ de comerţ cere o sumă mai mare cu 12 milioane, dintre cari 9 milioane pentru căile ferate şi celelalte pentru urcarea salariilorŭ funcţionarilorŭ etc.; ministeriulŭ de finanţe cere cu 9 milioane mai multŭ, ministeriulŭ de interne cu unŭ milionŭ şi $\frac{1}{4}$ mai multŭ; 275,847 fl. suntŭ preliminaţi la acestŭ ministeriu numai ca cheltueli pentru purtarea matriculelorŭ de statŭ şi 661,821 fl. ca cheltueli pentru înmulţirea poliţiei şi-a gendarmeriei

Ministeriulŭ de culte şi instrucţiunea publică şi-a urcatŭ asemenea cheltuelile ordinare cu 907,629 fl. Acestă sumă e destinată, se înţelege, numai pentru scopuri de cultură ma-

ghiare: se înmulţesc dotaţiunea universităţilorŭ din Pesta şi din Cluşa cu aproape 40,000 fl.; pentru gimnasia şi scolele reale se urcă cheltuelile cu 80 mii fl., ér 99 de mii suntŭ prelimate pentru ca să se dea ajutoare din ele scolelorŭ medii confessionale şi comunale. Pentru scolele mai înalte de fete se cerŭ 22 de mii fl. mai multŭ, pentru „Kisdodovuri” 12,000 fl. mai multŭ, ér pentru preparandii 19,000 fl. etc. Pentru scolele populare s'a cerutŭ mai multŭ cu 295 mii fl. Din suma acesta vorŭ avé cu deosebire să se înfiinţeze cele 400 scole populare de statŭ maghiare cu ocaziunea serbarei milenului.

Va să dică mai totŭ astfelŭ de cheltueli, cari suntŭ numai în favoarea Maghiarilorŭ, a legionului de funcţionari maghiari, a scolelorŭ şi aşezămintelorŭ maghiare etc.

Pentru noi Români, pentru înaintarea şi bunăstarea noastră nu este nimicŭ prevăcutŭ de cei ce stau la saculŭ cu grăunţele, care se numesc budgetŭ. Dăr nu numai atâtŭ, ci cum vĂdurămŭ, necum să ni-se ajute din contribuţiunile, ce le dămŭ statului, nici măcarŭ o vorbă bună nu értă cei dela putere să se pună pentru noi în parlamentele împărăţiei şi mergŭ până acolo, ca să împedecé şi pe cei din Austria de-a-şi ridica glasulŭ pentru cauza română.

În schimbŭ însă acolo, unde e vorba de veniturile ordinare şi de încassarea lorŭ, nu ne uită, că trăimŭ şi noi aici, şi perceptorii şi colectorii de dare suntŭ foarte atenţi când e vorba să nu trecă cu vederea ceea ce avemŭ să plătimŭ mai multŭ contribuţiă în săptămânulŭ.

Sciu foarte bine contrarii neamului nostru, de ce ne totŭ învinuescŭ, că agitămŭ şi răsvrătimŭ. O facŭ acesta numai pentru ca să ne împedecé de-a ne căştiga şi noi drepturile, ce ni-se cuvînŭ, pentru ca să putemŭ avé şi noi Români unŭ cuvântŭ acolo, unde se face împărţela.

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.”

Ţera noastră.

Descriere populară a Ardealului,
de
Silvestru Moldovanŭ.
4 (Urmare.)

Atâtŭ în Ţera Haşegului, câtŭ şi peste totŭ în Ardélŭ în unele ţinuturi portulŭ originalŭ românescŭ s'a coruptŭ, s'a corcitŭ, influenţatŭ de porturi streine, săsesci şi mai cu sêmă ungresci. Ast-felŭ aflămŭ în unele părţi la poporulŭ nostru portŭ amestecatŭ: rămăşiţe de portŭ românescŭ, împreunatŭ cu unele vestimente de caracterŭ streinŭ. Bărbaţii portă pĕrŭ scurtŭ, pălării mici, cămăşi scurte şi cu mâneci strimte şi peste ele laibere mici; numai opinca s'a păstratŭ pretutindenea, ca încălţăminte naţională. La femei aflămŭ în locŭ de învelitoare pe capŭ, năframă (cârpă), frumoşele opreguri şi cătrînţe suntŭ înlocuite cu rochii şi şurţe, din materiă de boltă, ér cusăturile sĕu chindisiturile de pe cămăşi şi peptare suntŭ reprezentate în măsură mai mică.

Dăr şi în locuri de aceste poporŭ românŭ n'a primitŭ întocmai cutare portŭ streinŭ; pretutindenea elŭ are gusturi deosebite de ale streinilorŭ, fiă în forma vestimentelorŭ, fiă în alegerea şi aşezarea colorilorŭ, fiă în chindisuri, așa că afară de unele sate din scui-me nu vomŭ afla nicăiri pe ţeranŭ românŭ îmbrăcatŭ curatŭ ungrescescŭ. În totŭ loculŭ elŭ are, atâtŭ în tregulŭ portului sĕu, câtŭ şi în anumite ceva particularŭ, propriu, celŭ decise în portŭ de aceea, cu cari locuimŭ împreună.

În cele mai multe părţi, cu deosebire unde locuiesc în mase, poporulŭ românŭ şi-a păstratŭ frumosulŭ şi pitorescŭ portŭ. Plete lungi, pălării cu mâneci multŭ late, cămăşi cu mâneci largi lungă până aproape de genunchi, asemănare cu vestimentulŭ vechi românŭ, numitŭ „toga”, şi cu cusătură şerpăre late, împodobite, apoi pe manŭ albŭ sĕu negru, mai rarŭ, érna cojŭce: aceste suntŭ părţile mai nate, cari dimpreună cu opinca (cisme) şi călţuni se portă mai cu se în dŭle

de sărbătorŭ) alcătuiescŭ portulŭ bărbăţilorŭ.

Femeile îşi facŭ cosiţe, portă învelitoare (brobode), la grumaşi mai multe şire de mărgele sĕu salbă de bani (fifrigi), apoi cămăşi sĕu ii (inii) cu bogate cusături pe mâneci, la grumaşi şi pe peptŭ (ciupagŭ), în multe părţi brăie împodobite, opregŭ sĕu zadiă şi dinainte cătrînţă; în opregulŭ şi cătrînţa, unele părţi suntŭ curatŭ negre şi aceste, în contrastŭ cu albĕta pĕlelorŭ, dau o eleganţă deosebită portului; în cele mai multe părţi însă suntŭ de mai multe colorŭ. Peste cămăşe se îmbracă Românele cu peptare, cojŭce şi sumane, ca bărbăţii, ér picioarele le încălţă de obicei la munte cu opinca, la ţeră de obicei cu cisme, cari în unele locuri suntŭ roşii. Tŭte aceste în felŭ de felŭ de variaţiuni, totdeuna însă originale şi atrăgătoare.

Cele mai multe vestimente ale portului românescŭ şi anume: învelitoarele, cămăşele (iile), brăiele, opregurile şi cătrînţele etc., precum şi alte albituri de-ale casei, lepedelele, ştergarele, merindările etc. le ţesŭ şi le înfrumşeză cu cusături însă-şi

femeile. Semnulŭ sĕu trăsĕtura lorŭ de frunte este decorativă, împodobitoare; colorile suntŭ originale şi potrivite cu gustŭ, ér muştra cusăturilorŭ este de regulă lineară (unghiulară). Ornamente (împodobiri) de florŭ nu se află, decâtŭ foarte rarŭ, şi ele suntŭ împrumutate dela streinŭ.

Ţesutulŭ este foarte răspânditŭ între Români; elŭ este, asemenea lucrului de câmpŭ la Români, o veche şi dragă ocupaţiune a femeilorŭ române.

„Ţesutulŭ, scrie Sigerus, ¹⁾ ca industriă de casă este răspânditŭ mai pretutindenea între Români Ardelenŭ; puţine suntŭ casele în cari femeia sĕu nu aibă război, o uneltă primitivă, pe care însă ea cu mâna destoinică pregătesce ţesături frumoşele, de formă artistică. În unele sate femeile ţesŭ totŭ anulŭ, în altele însă numai érna, cândŭ încétă lucrulŭ câmpului”.

Români din Hunedóra suntŭ partea cea mai mare meseriaşi, şi numai puţini suntŭ, cari trăiescŭ din lucrulŭ câmpului. Portulŭ lorŭ nu este românescŭ, e streinŭ,

¹⁾ E. Sigerus, în „Allgemeine Kunstchronik,” anulŭ 1835.

CRONICA POLITICĂ.

— 1 (13) Octomvre.

In numărul din Dumineca trecută am adus la această locă scirea, că în casa magnaților din Budapesta s'a început desbaterea asupra nenorocitelor proiecte bisericesci-politice ale stăpânirii. Nu sciam atunc, care va fi sfârșitul acestor debateri. Ađi însă se scie, că guvernul unguresc a suferit o rușinosă înfrangere cu două din aceste proiecte, și anume: A fost doborât de voturile celor mai mulți proiectul așa numit „despre liberul exercițiu religionar”, adecă o lege după care fã-cine pôte să mărturisescă ori ce religie și să o schimbe după voință, cum își schimbă Țigani caii în tãrg; séu ohear sé n'aibă cineva nici o lege, sé trăescă ca pãgan în țeră creștină, sé n'aibă frică nici de Dumnezeu, nici de ómeni. Magnații din casa de sus, unde s'adunã grofi, baroni, prinți, metropoliți, episcopi și alți bărbați iluștri, au doborât prin voturile lor această lege pãgãnescă. Erau de față în casa magnaților toți arhierii ambelor biserici romãne, votãndu cu toții împotriva acestui proiect. N'a pãtit'o mai bine nici proiectul despre „recepțiunea Evreilor”, adecă o lege prin care sé se dea legii iudovesci tóte drepturile, ce le-au religiile creștine, sé spunã, că un creștin pôte trece la legea iudovescă fără de-a pierde nimic din drepturile sale. Proiectul, care cuprinde astfel de pãgãnitãți, încă a fost doborât de casa magnaților. Astfel ocãrmuirea ungurescã a fost bătutã réu de ómieni, car țin la legea lor strã bună și car pörtã la inimã interesul pentru moralitatea poporului. In urma această situațiunea guvernului s'a înrãutățit și în desnãdãjduirea sa d-lu Wekerle alergã cu limba scóasă pe la corónã, sé capete impuniter de-a ameu din nou țera și lumea cu fãgãdueli, ce nu le va implini niciodatã.

Dușmanii românismului au mai adus încă o jertfã pe altarul lor pãtat cu atatea nelegiuiri față de cauza dreptă și mare a poporului român. La 9 Octomvre n. s'a pertractat înaintea curții cu jurați din Clușiu procesul, ce i-s'a făcut d-lui Septiniu Albini în cauza Memorandumului. Se scie, că pe timpul, când au fost judecați cei 14 întemnițați ađi în Seghedin și Vațu, d-lu Septiniu Albini, care făcea parte din comitetul acusat, care a dus Memorandumul la Viena, era bolnav și n'a putut sta de față la pertractare. Suspendându-se față de el procedura penalã, s'a fixat termenul nou de pertractare pe ziua de 9 Octomvre. D-lu Albini s'a întârșit fără apãrãtor și nici nu s'a apãrat; a declarat numai că ia rãspunderea pentru compunerea, tipãrirea și rãspãndirea Memorandumului și e solidar cu declarația, ce a cetit'o Dr. Rațiu la finea procesului din Maiu. Jurații din Clușiu, dușmanii de

mórte ai Romãnilor (intre ei a fost și rãnegatul Moldovã Gergely), au adus verdictul de vinovãția pentru acusat, pe temeiul cãruia tribunalul a osendit pe d-lu Albini la 2 ani și 6 luni temniță de stat.

In Budapesta s'a ținut la 11 Octomvre o conferență a episcopilor catolic, sub presidența primatului Vaszary. La ordinea zilei au fost sórtea celor două proiecte, car au cãdut în camera magnaților. Conferența a luat hotãrrea, că deã guvernul va pune proiectele cãdute la o nouã votare, sé susținã punctul de vedere de pãnã acuma. La a doua desbatere clerul catolic va desvolta ó energie și mai mare în putriva dispozițiilor referitoare la capitolul în care se vorbește, că cineva pôte sé fã și fără confesiune. Corul episcopesc catolic dice mai de parte, că n'are nimic în potriva recepțiunei Jidamilor din punctu de vedere politic și social. Nu pôte însă sé voteze pentru o lege, care arã despoia națiunea maghiarã de caracterul ei creștinesc, mai ales nu pôte sé se impace de loc cu partea aceea din proiect, care dice, că cineva pôte sé se lapede de creștinism și sé se alãture la judaism. Conferența a luat mësuri, ca la a doua desbatere sé fã de față întregã corporațiunea clerului catolic.

Bóla Țarului.

Ori câtu de contradicãtore sé fã în unele privințe scirile despre bóla Țarului Alexandru, totuși ori-cine pôte prevedé adevêrul trist, că politica europeanã are de-a calcula cu o eventualitate fôrte neliniștitore — cu probabilitatea unei schimbãri spontane de tron în Rusia. E drept, că în urma scirilor directe autentice, despre starea sănãții Țarului, mulți nutresc speranța unei întorceri spre bine, dér imprejurarea, că chiar buletinele autentice evita de-a constata în public adevãrata naturã a bólei, face, ca și în cercurile seriose sé domnesc vederi pesimiste.

Istoria bólei Țarului semãnã fôrte mult în ce privesc unele momente, cu cea a împãratului Frideric. Ca și acesta așa și Țarul stătea în imaginea lumii ca o iconã de bãrbãție sănãtósã și puternicã. Ca atunc, așa și acum împãratul bolnav e condus sub scut și însoțit de capacitãți medicale în strãinãtate.

Țarul german „Kreuzzeitung” aflã, că cesiunea succesiunii la curtea rusescã nici acum nu e resolutã. Țarul și acum șovãsesce, că sé-și reserve dreptul de-a hotãri în afaceri mai grave și delicate, séu ca sé numesc Țareviciului un coregent în persóna unui membru din familia imperialã.

„Wiener Allg. Ztg.” anunțã, că profesorul Leyden a descoperit Albuminurie, deci Țarul nu suferã de bóla-Bright.

In totu casul starea Țarului e fôrte îngrijitoare, și lumea în totu momentul pôte fi așteptatã la o catastrofã, care eventual pôte sé aibã urmãri neprevãdute asupra întregii politici europene.

SCIRILE ZILEI.

— 1 (13) Octomvre.

Condamnații noștri dela Vațu. Ni-se comunicã urmãtoarele: La finea sãptãmãnei trecute am vizitat pe condamnații noștri în închisórea de stat dela Vațu, ó clãdire micã partere, alãturã cu clãdirea cea mare corecționalã. Am aflat aici pe domni: George Popu de Bãsescl, Nic. Christea, Ger. Domide, adv. Veliciu, Dim. Comșã, Bãrcianu, Dr. Mihali, adv. Suci, Patiu și Dion. Romanu. D-lu adv. Patriciu Barbu pãrãsise deja închisórea la 27 Septemvre n. a. c. implinindu-și în ziua această pedepsã de două luni. M'am bucurat mult gãsindu-i pe toți în deplinã sănãtate, cu inima veselã și cu consciința ridicatã, că suferã pentru cauza cea mare și dreptã a poporului român. Vinu mulți din tóte părțile sé-i viziteze, dér directorul închisórei e fôrte sever și nu dã fã-cãruia билет de intrare. Mi-s'a spus, că a declarat, că diariștilor, studenților și țeranilor nu le va mai da voiã de-a visita pe condamnați. Supraveghierea e fôrte strictã, vizitele sãnt permise numai în sala de conversații, condamnații nu pot primi vizite în chiliile lor, cum era usul în anii trecuți. Cãțva dintre condamnați își au în Vațu și familiile lor, pentru car este un deverat martiragiu de-a trái în acest trãș strãin și iudovit. Soțiilor condamnaților li-se dã voiã a visita pe soții lor, ér nu fără multe restricțiuni, ér încãt pentru copii, li-s'a interđis de-a-i mai duce cu sine în închisóre. Și această mãngãiere li-s'a luat condamnaților, de-a-și vedé din când în când copii! Tóte restricțiunile și sicanele de felul acesta însă le supórtã condamnații cu bãrbãtescã resignare. Le țorim din inimã iubirilor noștri condamnați sé-și pastreze sănãtatea și acelu spirit tare și vesel, care singur este în stare a combate amarul temniței, întãrinu-i în credința, că suferințele lor vor grãbi nu numai óra liberãrii lor, ci și a liberãrii neamului lor multã prigonitã.

Reuniunea invetãtorilor romãni gr. din districtul X (Brașov) și-a ținut adunarea generalã de estu timp Lunia și Lartia trecutã în comuna Feldiõrã. In ziua prima adunarea a fost condusã de președintele I. Popea, ér în a doua de vice-președintele I. Dariu. După cum ni-se comunicã, adunarea a fost fôrte cercetatã, discușiunile au decurs în ordine și cu multã serioșitate. La petrecerea și concertul dãt în sãra primã, care a fost bine reușit, afarã de invetãtori și numerosu popor, au luat parte și mulți frunțași sași,

car în mijlocul Romãnilor s'au simțit fôrte bine, petrecëndu în societatea lor pãnã de cãtrã ziua. După terminarea ședințelor, invetãtorii fãcurã ó escursiune în corpore la fabrica de zahãr din Bodu, pe care însă nu li-s'a permis a-o cerceta. Raportu mai amãnunțit va urma.

Pentru scótele medii nemaghiare.

Deórece în scótele medii nemaghiare din patriã s'au folosit pãnã acum mai multe cãrți tipãrite în strãinãtate, car în mare parte nu corãspundeau raporturilor din patria nõstrã, ministrul unguresc de culte și instrucțiune publicã a hotãrit, că în anul viitor sé dea unã ajutorã de 2000 fl. pentru a se edã și tipãri aceste cãrți aici la noi, „ținându-se sémã la tipãrirea lor de interesele statului”. Pe calea această sperã ministrul, că în 1—2 ani se va puté încungiura întrebunțarea în scóla de cãrților tipãrite în strãinãtate.

Dela Seghedin se comunicã, că condamnații pentru Memorandum au primitu zilele aceste, cu ordinul procuraturii reg. din Clușiu Nr. 5037, lista privitoare la sumele, ce le-au pretinsu diferite diare pentru publicarea sentinței în procesul Memorandumului, prin care s'a dispus această publicare. Din această listã se vede, că diarele iudano-maghiare au avut nerușinarea a pretinde sume esorbitante de 150; 300, ba și de 600 florin. Ast-fel „Koloszvar”, „Elenzék”, „Erdelyi Hirado”, „Pester Lloyd”, și „Pesti Naplo” au pretinsu câte 150 fl., „Nemzet” 165 fl., „Pesti Hirlap” 300 fl. 30 cr., „Magyar Hirlap” 300 fl., ér „Budapesti Hirlap” 600 fl., Hermandtæder Zeitung” a pretinsu numai 25 fl. Diarele romãne „Gazeta”, „Tribuna” etc. fresce n'au pretinsu nimic pe conta condamnaților; „Dreptatea” a cerut numai 1 crucer. Suma totalã, ce-o pretinde procuratura din Clușiu, pentru publicarea sentinței date în procesul Memorandumului, este nu mai puțin de 2140 fl. 31 cr., care adause la cheltuielile procesuale, la car au fost judecați condamnații prin aceeași sentință, le ridicã pe aceste la suma enormã de 5378 fl. 31 cr.

Din Tohaulu vechiu, în comitatul Fagãrașului, ni-se scrie: Timpul în părțile nõstre e schimbãcios ca rar altãdatã. In 7 Octomvre st. n. a ploaș și a cãdut și puținã grindinã, ér sãra, pe la órele 8 $\frac{1}{2}$, fãrãmã martorii unei priveliști fenomenale necicnuite: în partea de mãdã-qi ceru, în forma unui semicercu, era acoperit cu nori groși, din car cădea ó ploã mãrutã, dér desã. De-odatã luna, ajungëndu în seninul deschis, începã a-și revãrsa rașele sale, dãndu nopții una dintre frumsețele cãntate de poeți, în timp ce în partea de mãdã-qi apãrã unã curcubeu de tótã frumșeta. Era ó priveliște încãntãtore, care a ținut vre-ó 10 minute, după car cerul se închise și începã ó ploã desã. Astã-qi, în 13 Octomvre, pe când scriu aceste rânduri, ploaș și cade grindinã.

afarã de alu economilor, la car bãrbații au pörtã românescã, pe când femeile lor sé îmbracã, ca și cele ale meseriașilor. Portul femeiesc român în Hunedóra e reprezentat numai de femeile din Šebeșulu de lângã Orăștia, ai caror bãrbați sãnt aplicați, ca lucrãtori, la fonderia statului.

Locuitorii satelor, curat romãnesc, din apropierea Hunedórei, ¹⁾ se cuprind cu economia câmpului.

Portul lor este cu micã variațiun urmãtorul: bãrbații pörtã pãlării mici, cu margini rãșfrãnte în sus; erna cãciulã; cãmașã e de pãnzã de casã, mai multã scurtã decât lungã, peste ea vine încinsu șerparul; apoi se îmbracã cu pieptare de piele de óiã și peste ele au un vestment, cam câtu pieptarul de lungu, numit „recãlu”. Acestã e din lãnã de óiã, țesutã acasã; la unii recãlul e vãnãt. Totu din această materiã e și sumanul, de obicei alb, la unii sur și care se numesc „șubã”. Șuba se pörtã de regulã pe umeri,

îmbãeratã la grumãși și numai arare-ori se îmbracã pe mâneci. Ciorecii sãnt albi séu suri, precum e și șuba, ér în picioare pörtã opinci.

Portul femeilor e în parte strein. Femeile au pe capu cãrpã de boltã, de pãr; cãmașã e de pãnzã de casã, puținã brodatã, peste cãmașã au peptaru, apoi un vestment, — asemenea recãlului, — fãcut din materiã de boltã și blãnit cu piele de óiã, numit „curcã”. Curcã e vestment de ernã. Vara în locu de curcã se pörtã un vestment mai ușor totu din materiã de boltã, în picioare cisme, ér cele mai tinere papuci (ghete). Așa este portul femeilor din Teliecu, Cincișu, Zlaști, Boșu și Buituru. Cele din Nãdãștia, Ocoșu, S. Brai, Valea, Mandru, Josani și Mãnãeru au totu asemenea portu, cu deosebire însă, că rochiile le facu din lãnã de casã, țesutã de ele, ér în Nãdãștia și Ocoșu cele mai multe femei au în locu de rochii un felu de opregu, fôrte încrãștit și înainte catrințe, car însă au fôrte mare asemãnare cu rochiile femeilor din celelalte sate, încãtũ abia le pot deosebi de ele.

Romãni, car locuesc mai departe dela Hunedóra spre vestu, între delurile pădurilor, ce sé rãmuresc din trunchiul munții Cernei, se numesc ó parte Pãdureș, ér altã parte Munteni.

Pãdurenii sé numesc locuitorii satelor: Ghelarũ, Ruda, Dãbãca, Goleșu, Cerbași, Ulmi, Groși, Gãunósa, Ciulpezu, Socesi, Poenița, Lelese, Aluni, Bunila, Hãșdãtu Mestecãnu, Florese, Córnelu-Caprei Vaș-Dobrii etc. Ei se ocupã cu economia de vite, mai cu sémã cu oieritul, ér în esurã mai micã cu economia de câmp. Var mulți din ei mergu la câmpii, la lucrul de câmp și înspre tómnã își duc bucele acasã pe car. Ei sãnt ómeni lucrãtori, moral și original în multe privințe.

Portul bãrbãtesc al pãdurarilor este, ca și acela al Romãnilor din apropierea Hunedórei; pãdurenii însă pörtã peptare cu multã mai mar și unu ce caracteristicu, pörtã opinci cu gurgui fôrte mare.

Portul femeiesc este fôrte original, itoresc, bogat în cusături. Fetele umblesc de obicei cu capul gol, séu apoi

cu cãrpe mai multu roșii: femeile au brobóde albe de giulgiu și partea brobódei, care acopere capul, este tótã brodatã; cele mai bogate în cusături sãnt cãmășile: peptul și mânecile sãnt tóte acoperite cu cusături, lucrate cu mãestriã și fôrte frumós, încãtũ ne storcã admirãțiunea. La grumãzi pörtã multe șire de mãrgele, peste cãmașã iau peptare asemenea brodate frumós; în spate pörtã șube albe. La brãu au cingãtore; acestã erãș e ceva caracteristicu și de admiratũ: ea este țesutã din lãnã și tótã acoperitã cu mãrgele, bumbi de aramã și inele, aședate cu gustu în felurite combinații. Inainte și îndãrștũ pãdurenile pörtã opregũ negru, ér în picioare opinci cu gurgui mare și încovoiatũ, ca și bãrbații.

Munteni sé numesc locuitorii din satele: Cernea, Baia lui Craiu, Toplița, Curpeni, Tãtëușã, Otiãvũ, Valea-Țevei, Pãrósã, Móra-Ungurului și Staier. Satele lor sãnt în parte mare imprãștate pe cóstele delurilor, printre pãduri, fiindu aședate în câte unu locu cãte 10—20 familii. Ei sãnt ómeni frumóși și sdraveni, punu mare prețu pe curãțenia și se cu-

¹⁾ Car sãnt: Telieculũ, Cincișulu, Zlaști, Boșulu, Mãnãereulu, Valea, Nãndru, Josani, Buiturulu, Sãn-Craiuulu, Nãdãștia de jos și de sus, Ocoșulu-Mare etc.

Concert în Orăștia. D-lu Traianu Muresianu, cu concursul d-nei * *, d-rei Melania Brădușianu și alu d-lui Iacobu Muresianu, va da mâne sêră unu concert în Orăștia ou următorul program: *Partea I:* 1. Verdi: Aria și Caballeta din Ernani — Muresianu; 2. a) Lassen: Ich hatte einst ein schönes Vaterland și b) Denza: Ochi albastrii: Muresianu; 3) a) Ascher: Capriciu din Traviata, b) Muresianu (al II-lea Potopuriu românesc, d-șora Brădușianu; 4) Meyerbeer. Aria cea mare din Africa: d-lu Muresianu, *Partea II-a* 5) Declamație — * * *; a) Denza: Am vădu'to — 6) b) Helmwud: Warnung — Muresianu; 7) a) Paderewsky. (Mennet). b) Muresianu. Olteanca — d-șora Brădușianu; 8) a) Muresianu: Eu mă duc cu codrul rămâne (cântec pop.) — Muresianu; b) Mozart: Barbierul de Sevilla (Cavatina).

Cunună. D-lu Stefanu Argășălă din Turcheșu (Săcele), se va cununa mâne, Dumineca, cu d-ra Maria M Petru din Dobol inferior. — Dorim fericire tinerei părechii.

Musica militară va da mâne (Duminică) sêră unu concert în otelul „Europa”. Prețulu intrării 30 cr.

Teatru germanu. Mâne se va reprezenta piesa „Heisses Blut” de Krenn și Lindau, în cinci acte cu cântece și șapte tablouri. Cu această ocaziune va păși de prima dată pe bină și subreta d-na Adela Wolf-Seletzki.

Convocare.

Toți membrii și binevoitorii „reuniunii învățătorilor români gr. cat. din comitatul Sibiuului” prin această se convocă la a II-a adunare generală, care se va ține în edificiul școlii grăniceresci gr. cat. din Vestemă (comit. Sibiu) la 7 Novembre (s. Dumitru), începutul 8 ore a. m., pe lângă următorul:

Program: 1.) Invocarea Spiritului sântu, după care urmază:

Ședința I. 2.) Deschiderea adunării prin președinte. 3.) Raportul comitetului, împreună cu programul pentru budget, pe periodul următor, și cele-l-alte propuneri. 4.) Raportul cassarului și alu bibliotecarului. 5.) Alegerea unei comisii pentru conscrierea membrilor noi, încasarea taxelor pe anul viitor și a celor restanți, precum și pentru censurarea raportelor și facerea propunerilor de sub p. 3 și 4. 6.) Cum ne-am pute noi învățătorii îmbunătăți starea materială și cea culturală? de d-lu Val. Florianu. 7.) Cum sunt de-a se deda școlarii la ascultare?, de d-lu George Dănilă. 8.) Pe ce căi putem face cetitori buni din școlarii noștri? — de d-lu G. Comanu.

Ședința a II-a la 2 ore p. m. 9.) Cum e de-a se tracta ortografia în șola popo-

rală? de d-lu Tr. Șandru. 10.) O prelegere practică, ce va fi la rând din comput, pentru desp. I., an. I. de șolă, de d-lu Nic. Doicanu. 11.) O prelegere practică, ce va fi la rând, din geografia, pentru desp. III. de I. Popescu. 12.) Ce cărți și diare din sfera școlastică a cetitulu dela adunarea generală urmăm până la acesta, și ce se cuprind peste tot în acelea? (Temă lucrată de s. care învățătoru din reuniune și prezentată cu ocaziunea adunării generale.) 13.) Raportul comisiei cenzurătoare pentru propuneri, alesă în șed. I. 14.) Statorirea locului, timpului și programului pentru adunarea generală viitoare. 15.) Alte propuneri, ce eventual s'ar ivi. 16.) Închiderea adunării prin președinte.

Din ședința comitetului reuniunii, ținută la Sibiu în 7 Octomvre n. c.

Romulu Simu,
președinte.

Dion. P. Decci,
secretar general.

Avisu bibliografic.

Imi iau voie a aduce la cunoscința fraților învățători, că „Istoria patriei și elemente din Istoria generală” lucrată de subscrisulu, ediția a III se va eda în editura proprie în scurtu timp, cu ilustrațiuni noue și bine reușite, cu prețulu de 20 cr.

Domni librari, cari ar voi a-și lua mai multe esemplare din ediția această, sê eventualu intrăgă ediția sê binevoiască a se adresa în timpul celu mai scurtu la subscrisulu, căci acestora li se va acorda unu rabatu mai mare ca de obicei, sê mai târziu. Cartea această este aprobată de Inaltulu Ministeru reg. ung. și de autoritățile noastre confesionale și se pôte introduce în ori-ce șolă românescă din patrie, precum și până acum e cea mai răspândită.

Dela 1891 până acum s'au trecut 11,000 esemplare.

Brașov, 1 Octomvre 1894.

I. Daric

BCU Literatură Centrală University Library Cluj

In editura Librăriei Carolu Miller din Bucuresci (Calea Victoriei 53) au apărut dizele acestea următoarele cărți entru șolă:

Conducătorul copiilor la scrieri și cetire. Carte întocmită după metoda cunintelor morale, de I. Cionca, profesor. (In textu multe figur). Prețulu 1 lei 25 bani.

Cartea de Aritmetica a șolarulu de cl. II primară, elaborat conformu cu nua programă, de Praja, inspectoru școlaru. (Lucrare aprobată și primită întâi la concursulu pentru cărți didactice). Ediția II. Prețulu 75 bani.

Povestitorul la cartea de aritmetica a șolarulu de cl. II-a primară, de Praja, inspectoru școlaru. Lucrare aprobată și primită întâi la concursulu pentru cărți didactice. Prețulu 55 bani.

Povestitorul învățătorulu de primară, de I. Cionca, profesor.

EDUCAȚIUNE.

Despre osteneța spirituală a copiilor de șolă.

Asupra acestui însemnatu punctu din viața și educațiunea de șolă a copiilor a făcutu d-lu Ph. Zimmermann, învățătoru în Frankfurt, observări și studii tôte interesante.

„Câtu timpu potu urmări școlari de etăți diferite cu atențiune încordată unulu și același obiectu?”

La această întrebare d-lu Zimmermann își desvôltă părerile sale în următorul mod:

Din timpurile cele mai vechi începându. planurile noastre de șolă identifică, deja dela celu dintăiu an școlasticu în susu, lecțiunea de prelegere cu ora timpului de prelegere, astfelu, că în trei sêu patru ore de 'nainte de amedei se ținu și trei sêu patru lecțiuni de prelegere, practisându-se această cu tineretulu școlaru de tôte etățile. Ocupe-se normalistulu de șapte ani cu lecțiunea sa de computu, sêu primanulu de dece ani cu greutățile gramaticei latine, sêu octavanulu cu trumșele poetice ale clasiciloru bătrâni — este totu una, după o oră, respective cinci-deci de minute, tuturoru într'o formă le dă clopoțelulu signalulu mântuitoru. Toți școlarii de tôte etățile au fostu ocupați spiritualmente timpu de o oră, și ar fi fôrte greu de judecatu, care dintre cei trei — presupunându unu talentu normalu — a avut mai multu de a-se încorda: normalistulu, primanulu sêu octavanulu?

Este lucru evidentu, că coincidența timpului de prelegere cu lecțiunea de prelegere se bazează numai pe o datină comodă, veșnică, pe care amu moștenit-o, care însă stă în mare contradicere cu unu studiu filosoficu alu copilului. Ori și care omu laicu pôte sê înțelegă, că unu școlaru din clasele superioare se pôte aprofunda într'o lectură una, ba chiar și doue ore, până când copilașulu de șapte sêu optu ani, are prea destulu cu unu timpu de prelegere neîntreruptu de trei-deci de minute.

Ore cum ne simțim noi, adulții, deja după o oră, decă i-a succesu vr'unui vorbitoru bunu sê ne atragă atențiunea pentru acestu timpu, și decă noi „cu urechile ațuțite” amu ascultat la prelegerea lui timpu de 60 de minute? Suntem exhaustați; și cu câtu mai multu trebuie sê fiă în casuri analoge tineretulu nostru școlaru! Și cu tôte aceste noi, deja după 15 minute dojenim pe copii, îi numim neatenți, decă ei, cum se pare, nu mai potu urmări cu atențiunea cuvenită prelegerea. Copiil în cele mai multe casuri deja după 20 de minute au ajunsu la finitul puterii lor de prestare, cei slăbuți și bolnăvicioși și mai îngrabă, și noi învățătorii le cântăm în urechi, fără nici unu scrupulu, și mai departe, fără de-a precugeta, câtu de multă putere proprie și câtu timpu scumpu pierdem prin această.

V. S.

HIGIENA.

Munca, Odihna și Somnul.

Ori-ce mișcare sêu lucru celu făptuesce corpulu, se esecută prin activitatea mușchiloru, fiind ajutați prin încheieturi și ose.

Mușchii, cari nu sunt alt-ceva, decă carnea din corp, nu numai atunci desvôltă activitatea când ne mișcăm sêu lucrăm, ci și altă dată când stăm în picioare și când sedem.

Dovada această o pôte observa ori și cine din obosela, ce o simte când stă în picioare, sêu când șede vreme mai îndelungată.

Tôte mișcările și apărările noastre zilnice se întemplă prin încordarea puteriloru musculare, cu care

prindu mai cu sêmă cu lemnăritulu, cu facerea de stângeni și carbuni de lemn. Credința lor este, că strămoșii lor au venit pe acele locuri din Muntenia și de aci și-ar avea și numirea de Munteni.

Portulu loru bărbătescu este ca și alu pădureniloru, femeile însă sê deosebesc mult în portu de pădurene, purtându rochii scurte.

Locuitorii din Valea Hașegului sê ocupă afară de economia de câmpu, icicolo și cu alte lucruri. Intre Hașegani sunt mulți meseriași și neguțătorii de vite și de bucate. Pe la pôlele munților este în flôre economia de vite, și cu deosebire pe la pôlele Retezatului lemnăritulu. Inspre Pôrta de Feru, mai cu sêmă la Săican, se ocupă ômenii cu tăierea lemnelor de focu, la Grădisce și Baru cu arderea varului, apoi icicolo cu pomăritulu etc.

In privința portului la Românii din jurulu Hașegului aflăm o varietate fôrte mare, felu de felu de porturi, unele frumose, pitoresci, altele mai primitive și mai puțin atrăgătoare. In genere mai fiăcare comună, decă nu-și are portulu sêu

propriu, apoi sê deosebeste în amănunte (nuanțe) de porturile comunelor vechi.

Ast-fel în comunele: Tuscea, Densuș, Steiu, Ciula, Veliôra, Boița, Lătegelu, Pescenița, Pescena, Cărnesci, stroulă-Mare și Micu, Păclisa și Reia, portulu bărbaților este: pe capu erna căciuc negru ori albe, pe caru le nemescu „nițe”, vara pălării cu gardin mai mici și livălii rotoșole, alții pôrtă pălării cu gardin mari și găvălii late, pe pălării se pun primuri late de color deosebite: roșu-negru, galbenu sêu violetu (așa se nșesece colôrea violetă).

Cămașa e lungă până la gât, cu mâneci largi, pe margini tivite arnici negru, la unii însă mânecile sunt strîmte și cu pumnași, (pumnași), și la bărbați cusuți cu bumbacu negru, bătrâni cu albu; gulerulu e cusutu cu negru, latu de 2—3 degete, la bătrani guleru albu, apoi au cărpă (batistă) puiată, legată de chiotore. Peptaru e datu până susu, ori și cu gură, peste ptaru mânecaru de până infundatu, oșese pănura, pe margine brănașu (șincă juru împrejur unu șir, er pe gulu două

șire, de colore roșia, la bătrâni de colore albă.

Șuba e albă, pe margini cu doue și-nôre, unulu negru ce-l-altu albu, in cornurile aripiloru trei pupurele de șinoru, mânecile împuiate cu negru și roșu, subșoră, pe clinu și pe partea superioară a aripei până la guleru țăși împuiate cu diverse fiduri de șinoru roșu și negru, guleru micu împuiatu cu negru și roșu, la bătrâni numai cu negru.

Cojocu lungu până aprupe de pământu, cu laturea lănoasă în lăuntru, er pe timpu ploiosu se întorce cu lana înafară.

La brău se încingu cu șerpăre (curea) late, împodobite cu doue rânduri de inele, er la fete numai cu unu rând.

Ismene largi, pe margini cu cipecă (dantelă), făcute din până de casă, ca și cămășile, pe de-asupra cioarei românesci neimpuiate. In picioare se pôrtă de regulă opinci, cu obele lungi de pănură învârgate cu suru și pe margini tivite cu roșu. In sêrbători se pôrtă și cisme, cari la unii sunt cu turecii lungi, la alții scurți. Fetele pôrtă „chischineie” (cârpe) de

boltă, ori umblă cu capulu desvilitu; mușterile au conci cu doue côrne, peste elu ciapsă (bonetă) împuiată frumosu, peste ea se pune broboda de giulgiu, cu unu capetu legatu pe sub barbă, cel-l-altu lasatu în jos pe spate până la călcăia, la mușterile bătrane mai scurte.

La grumazi: lătițaru din mărgele mărunte, din cari se factu și inele. Fetele mai bogate au și baieru (salbă) din taleri de argintu, chiar și nevestele mai tinere pôrtă baieru și lătițaru.

Cămășii numite și iniă, (cari constau din pôle și din ciupagu), mâneci cu fodor (crețuri) mai lungi ori mai scurți și cu pumnași de-alungulu mâneciloru până susu la umeru se cosu 2—4 șire de pui, din arnici negru și roșu, la bătrane numai din arnici negru și numai peste umeru curmezisu; pe pieptu țăși 2—4 rânduri de pui, pe la gura cămășii și pe la guleru totu împuiate; altele, mai alesu neveste tinere, au nisce table late de arnici negru, ori rândurile de pui mergu crucisu peste cotu.

Peste cămașe în spate se purtau scurte infundate și ne

ocaziune se perde din corp o mulțime de căldură și putere, se arde din noi o anumită cantitate de cărbune, oxigen, azot și hidrogen. Aceste sunt patru elemente gazeose de mare importanță în corp, căci fără de ele n'am pute trăi. Pe aceste elemente le restituim parte prin aerul, care 'lă inspirăm, parte prin apa ce o bem și prin substanțele, cari le mâncăm.

Perdere a acestor elemente gazeose provine din arderea substanțelor, cari constituiesc organismul.

Cu cât corpul va isprăvi muncă mai grea și mai multă, în aceea proporția se va spori și pierderea elementelor și substanțelor din el. La toate aceste ne servesc de argumentare consumarea mai repede a alimentelor și băuturilor, primirea în cantitate mai mare a oxigenului și sporirea acidului carbonic, care 'lă dăm afară din noi prin deseale răsufăr.

În privința afacerilor fizice corpul omului s'ar pute compara cu mașinele artificiale. Dacă pretendem dela o mașină, ca să desvolte mare putere, avem s'o încărcăm cu mult material ardetor, d. e. cu cărbuni.

Tocmai așa este și cu corpul omului, când voim a pretinde dela densul lucru mult și mare, putere fizică, avem să-i întindem multe și bune alimente, ca să pótă isprăvi și continua munca, de care s'a apucat. Mai ales substanțele bogate în azot și cărbune, — grăsimile, carnea și pânea sunt acele, cari se folosesc pentru producerea căldurii și a puterilor fizice. Deci der sporirea substanțelor carbonose în corp se face în interesul dezvoltării puterilor fizice.

Tocmai pentru aceea, omul în timp de mișcare și de lucru se silesc a restitui pierderea substanțelor și elementelor prin aceea, că răsufă mai des, bea fluidități mai multe, și mâncă alimente mai multe căci totă activitatea organismului în timp de lucru e mai pronunțată decât în odihnă.

Puterea mișcătoare, dezvoltată prin lucru, grăbește tot d'ată și mistuirea mai repede a mâncărilor. Prin urmare și corpul în timp de activitate, împreună cu pierdere de putere, încă va pretinde mai bună porția de viptuale și de băuturi, pe cari le primesc și le consumă cu mai mare poită în timp de lucru, ca în odihnă. Cu deosebire se va ivi o mare lăcomie la mâncările grase și cărnoșe, la bêu-

turile stimulante, acrișore și răcoritoare.

Când omul lucră prea mult, când el își încordă puterile prea tare și nu are viptuale de acele, cari s'e restituie puterile, musculatura lui începe a tremura, nervii slăbesc și va intra o delibitate generală, care numai cu greu va pute fi reparată prin odihnă și alimente puternice.

Or și care om în afacerile lui casnice, trebuie să aibă în vedere, că nu lucră numai pentru astăzi, ci și pentru mâne. Ca să încunjure decadența totală a puterilor fizice, are să se folosească așa puterile, încât să-i ajungă și pe de altă dată. Să lucreze cu cumpătare și îndată observă, că puterile 'i siăbesc, câte odată mai încetăză cu munca, și s'e i dea corpului nițel repausu său odihnă.

Un repaus de un ceas, săvârșit pe la amedzi în zi de lucru, va restitui obosela corpului unui om muncitor.

În repaus răsufările devin mai rare, circularea sângelui mai domolă, toate organele se liniștesc în slujba lor fiziologică, și tocmai prin aceste moderațiuni corpul se reculege în puterile lui de mai înainte, apucându-se de lucru cu putere mai inversunată.

Acei omeni, cari se ocupă mai mult cu cetitul, cu scrisul și cu gândul, se obosesc mai tare în funcțiunile intelectuale decât în cele fizice.

Ocupațiunea spirituală ostenește în deosebi nervii și organele simțirii, paralizăză respirarea, comprimă circularea sângelui și turbură mistuirea regulată.

Pentru cei cari se ocupă în continu cu afaceri intelectuale va fi necesară a mai face și câte o preumblare prin aer bun și curat, barem câte 2—3 ceasuri pe zi.

Somnul.

Somnul este o stare liniștită cu multă mai perfectă și mai lungă, decât repausul său odihnă.

Trebuința de odihnă împreună cu somn, este tot așa de necesară pentru corp, ca și hrana și băutura.

Corpul în stare de odihnă, în somn, se silesc a aduna în sine oxigenul și pe cele-lalte materii, pe cari le-a perdat în decursul muncii.

În conformitate cu vârsta în timp de 24 de ore, omul are lip-

să de odihnă cu somn în proporția diferită.

În lunile și anii d'ntai după naștere, pruncii și petrecă viața mai mult în somn, decât cu ocupațiuni, și tocmai pentru aceea durmitul lor mai îndelungat le convine foarte bine pentru dezvoltarea corpului crud și tiner.

Cu înaintarea în vârstă ei prețind tot mai puțin odihnă.

Așa d. e. un băiat de 4—6 ani pentru restaurarea oboselelor lui, se recomandă durmitul de 11 ore; dela 6—10 ani de 10 ore;

" 10—14 " " 9 "

" 14 ani în sus e destul somnul de 8 ore, pentru cei adulți de 7 ore.

Vedem din această împărțire, că pe timpul dezvoltării corpului, în etatea de pruncie și de junete, omul are lipsă de odihnă mai îndelungată, ca atunci când corpul deja și-a ajuns culmea dezvoltării sale, care se sistază cu etatea dela 20—24 de ani.

Precum în toate-cele, așa și în odihnă și somn, omul are să fie o anumită regulă, dela care nici când să nu se abată.

Somnul și odihna cea mai perfectă se petrec în locul său în odăi provădute cu temperatură moderată și cu aer curat.

Este foarte nesănătos a dormi în aer umed, în curenți de vânt, în răceală, în grajduri și în locuințe, unde nici când nu se premenesc aerul.

A nu da corpului odihnă și somnul regulat, însemnăză atata, ca și când ai voi a-lă nimici; fiăcare noapte perdată scurtăză foarte mult din firul vieții.

Chiar acest rezultat se pôte atepta și dela somnul prea mult și neregulat.

Când cine va dorme prea mult și strândăv, mole și lenșu în toate afacerile lui.

Precum mâncarea neregulată și năltă strică organele de mistuire; precum lucrul prea forțat nimicește puterile, așa și somnul întretințat fără regulă, și peste măsură, alterază sănătatea.

Timpul cel mai potrivit pentru odihnă și somn este noaptea, er pentru lucru ziua.

Răpausul cel mai bun și somnul cel mai plăcut se întempă dela 10 ore seara până la 5 ore dimineața.

Mai profund e somnul în orele d' amedzi-noapte.

Nu-i prudent a pune terminul

de somn pe la miez-noapte și nici după aceea.

Cine se culcă după 12 ore din noapte nu și implinesce nici somnul și nici odihna recerută.

Unul ca acesta în ziua următoare se va simți slab în toate afacerile și isprăvile lui.

Un somn de 1/2 de ceas după prând pentru băieți, pentru bătrani și pentru omeni betegoși e foarte tolositor, căci se recrează în puteri, pe cei tineri și tari i moleșește.

Posiția cea mai corăspundătoare în timpul dormitului este culcarea drăptă.

Somnul pe laturea stângă apasă bătaile inimei și conturbă circularea sângelui.

Din culcatul pe spinare se stănesc visuri grele provenite din încălțirea mēduvei spinărei, alții horcăesc pentru-că li se apasă limba pe gâtj și împedcă intrarea aerului în organele de răsufare.

Pe pantece se apasă stomacul, ficatul și cele-lalte organe de mistuire, din care causă digestia viptualelor nu va percurge regulat.

Ca să dormi liniștit și fără visuri grele, trebuie să încunjuri toate causele, cari pótă s'iriteze creierul și nervii. Așa ar fi d. e. și încărcarea peste măsură a stomacului cu alimente grele de mistuit și cu băutura iritătoare.

Totdeauna de câte ori voesci a te odihni bine, culcă-te în așternuturi puse în locuință cu atmosferă curată și fără curenți, cu temperatură egală și potrivită.

Sera feresce-te de supărare și mâniă, dacă voesci a te bucura de somn dulce și plăcut.

Contra difteritei.

(Serul antidifteritic). După cum ni-se comunică din cercuri medicale serul antidifteritei se pôte procura în Brașov dela farmacia D-lui Jekelius unde acest preparat se găsește deja de 8 zile. Medicii practici din Brașov pótă prin urmare întreprinde în casuri de difteritis acest tratamēt nou. Deși de mai multe săptămâni încōce nu s'a ivit în Brașov nici un cas de difterită, totuși atragem atențiunea publicului asupra acestui fapt, pentru ca în casuri de lipsă să se pótă încerca acest tratamēt, care a dat rezultatele cele mai strălucite la vindecarea difteritei.

ca au peptare lungi până aprōpe de genunchi și cu măneci, erna au șube înfundate, lungi până în călcăie, la bătrane de culore lae, adică puțin cam sure, la fete și neveste de culore albă pe margini impuiate cu roșu și negru.

Dinainte pōrtă cătrință, în dēret cătrințoi de lână seu opreg țesut numai în partea superiōră, în lățime cam de o palmă, er de aici în jos ciucur nețesut până la călcăie. Peste mijloc se încingă cu brâne negre și brăciere roșii, împestrițate cu mai multe color, altele au și inele înșirate în zale, cam câte trei-deci de bucăți.

În picior se pōrtă de regulă opinci, în ele călțuni de lână scurți și sub călțuni ciōrec lungi până la genunchi, făcuți din pănură albă și impuiati pe margini și îndēret. În sērbători se pōrtă și cisme.

În comunele: Brézova, Grădiscea, Poeni, Păucenesi, etc., cari cad și mai spre apus dela Hațeg, bărbații au șube albe lungi până în pământ și impuiate numai cu arnici negru, pālării mari, că- până din jos de genunchi, în

opinci obele înfășurate până la genunchi, la unii de culore roșie.

Muerile n'au concii, numai o ciapsă (bonetă), cari, precum și cusăturile cămășii, sunt foarte frumoșe. Ciapsa este impuiată cu arnici de mai multe color și cu fluturei. Cămășile pe marginea pōlelor au cipe (dantele), cu tăieturi formate în figur deosebite.

În comunele: Bouțarul inferior și în Bucovina, la Pōrta de fer, bărbații au pālării mici albe, ori negre, șube scurte și mai multă negre cu croitura în forma rocului, cu bumbi și cu cășițe, impuiate cu postav vēnēt și cu șinor galben, er obelele în opinci numai roșii și lungi până la genunchi, laibēru de pănură negră, fără măneci și înflorat cu postav vēnēt, ciōreci cu șinore vinete și galbene pe cusătură și cu figur pe partea de dinainte pe lângă buzunar.

Muerile au șube albe, lungi, neînfundate, ca și ale bărbaților; cătrința de dinainte e îngustă și făcută din lână, cusută cu haras, cu sērmă etc., în figur felurite, cari de cari mai bizare; în gust și color orientate. Pōlele cămășilor au

tăieturi mai late de o palmă și altele sunt cu hurculăși, er pe măneci cu table late de arnici negru și cu fodor (crețuri) mari.

În comunele, cari se află spre răsări Bneda-zi, dela Hațeg, anume: Gânțaga-Ovragi, Sub-Cetatea, S. Maria, Ciopeno-Ohaba, Sălășul de jos, Băresci, Săcele S. Petru, Sebișel, apoi mai departe în călăți, Puiu, Federi, Fizesci etc., în mte din ele bărbații pōrtă pālării forte mai, câtă sitele, cu șinore vinete, roșii și veii, cojōce lungi, cămăși până la genunchi și se încingă cu șerpere late până la absuori; în altele însă amestecat, pālărele sunt mici, cojōcele și cămășile scute, der cu măneci largi, șubele sunt negre și lungi și cu șinor roșu și vēnēt. Muerile au la cămăși fodor (crețe) lungi, carse încep aprōpe dela cotul măneci, opregul este țesut întreg, fără ciucur, de pōre roșie, er la bătrane sură închisă și care unii il numesc "scutec"; erna pōrtă rochii de lână, unele însă și erna abracă tot opreg. Fetele au lătițarde mărgel în zale cu inele înșirate și pite mijloc se încingă cu brăciere, ca și satele aflătoare spre apus dela Ha-

țeg; de chică își atērnă ciucur lungi, lăsați în jos pe spate, pe cari li numesc ciocoți.

Portul nemeșilor (nobilor) din Țera Hațegului, se deosebesc de celălalt iobagilor, precum am amintit în alt loc; el e în parte ungurisat, mai cu sēmă cel femeiesc, și lipsit de cusături și chindisituri, cari fac podoba portului românesc.

Bărbații pōrtă opinci cu obele, ca și foștii iobagi, der le înfășoră cu curele până sus, nu numai până la glesne, au ismene mai scurte și largi și cusute în cheia, ciōreci cu șinor pe cusătură și în partea dinainte sus cu figur, cămașă scurtă cu pumnași și guler unguresc, șerpăr lat, laibēru de flanel, ori de pănură vēnētă, chiar și albă, șube negre, alții și albe, pe margini cu șinore vinete, roșii și albe, unii au și cojōce romănesci, pālării cu gardin mari câtă sitele, der au altă formă nu ca cele romănesci, în alte comune cu gardin mici și rēșfrante în sus mai bine de un lat de palmă, unde apoi pōrtă pipa și tērgășu mai mērunț, pre-

— Credințe populare. —

Va fi iernă grea:

Când sunt șoreci puțini;
Când se măresc oile de timpuriu;
Când toamna sunt alune multe;
Când e ghindă multă;
Când e hemei multă;
Când sunt porumbele multe;
Când paserile sunt grase toamna;
Când vitele au părul des;
Când cad foile arborilor toamna de timpuriu.

Va fi iernă moale:

Când sunt șoreci mulți toamna;
Când nu cad frunzele arborilor toamna curând;
Când paserile sunt slabe toamna;
Când e hemei puțin;
Când amblă vântul dela apus (gumblă);
Când ninge toamna de timpuriu, dăr se duce zăpada;
Când sunt mușce multe toamna;
Când se ved pomii înflorind toamna;
Când sunt bureți și ciuperci puține toamna;
Când cântă mult vrăbiile toamna.

Va fi iernă lungă:

Când paserile de pădure, precum bufnițele și cucuveicile, vin în sat;
Când nu putem băga toamna oile în cur;
Când rimă toamna porcii mult;
Când se bat gâsele la mănecare și țigă;

Va ninge:

Când norii pe cer sunt alburii;
Când se face cearcăni roșietic în aerul lunii;
Când se ling pisicile și dau cu brânze pe urechi și pe spate;
Când iau porcii paie 'n gură;
Când se alergă vitele și fug îngrajdu;
Când se face moiște după frig;
Când toamna sunt neguri multe;
Când șorecii își fac găuri afunde și cară mult nutreț toamna în ele;
Când latră vulpile erna;
Când se căra ciocele.

Va fi iernă friguroasă:

Când ninge mărunt la începutul iernii;
Când fluturii de zăpadă sunt mici și ușori;
Când se pun pisicile lângă foc;
Când bate vântul despre răsărit toamna lună nouă;

altă dată;
Când paserile de prin păduri se ascund prin tufșuri;
Când paserile băltoșe se trag la ape curgătoare;
Când vin de timpuriu gâsele selbatic;
Când țes paianginii multă pânză peste noapte;
Când ești schinte, decât frec pisica noaptea pe întunec, pe spate.

Mijlocu simplu pentru sterilizarea laptelui.

Se știe astăzi pozitiv, cum că laptele poate avea microbi chiar fiind în ugerul animalului. De exemplu, o vacă ofticosă sau tuberculosă poate lăsa în între din corpul ei bacilii tuberculoși în laptele ugerului ei. Aceasta se face și mai lesne, decât chiar ugerul ar fi având microbi de tuberculosă. Asemenea posibilitate poate avea loc și cu alte feluri de microbi, cum ar fi ai adiacului, etc. Se mai știe asemenea tot pozitiv, cum că laptele, după mulgere, este supus la desvoltarea multor feluri de microbi, cari 'lă strică repede, prefăcându-l din aliment excelent, în un aliment bolnavicios.

Prin lapte sterilizat înțelegem laptele curățit de asemenea cauze de boala. Importanța acestei curățiri nu se mai discută; foloșele ei se ved mai ales în hrănirea copiilor.

Aceștia, în mare număr, foarte adesea nu mai pot să se nutrească din laptele sinului mamei lor, care le este hrana cea mai priinciosă, din deosebite cauze, și atunci forțați sunt să se hrănească cu laptele unui animalu ore-care.

Laptele acesta trebuie sterilizat atât pentru a-l curăți de microbi, ce va fi având din însuși ugerul animalului, cât și de aceia ce se vor fi desvoltat după mulgere. Fără sterilizare asemenea lapte poate fi o otravă pentru copii.

În adevăr, cel mai mare număr al copiilor se pierde de boala tubului digestiv, ăr între aceștia marea majoritate este a celor, cari sunt hrăniți artificial, adică cu lapte de vacă, etc., ajutându-se de biberone.

Nu este lucru lesne a steriliza un lapte; procedeele pentru acesta sunt complexe și aparatele necesare constitive. În cele ce urmeză vom arăta mijlocul cel mai lesnic și mai efin prin care ori-ce casă se pot steriliza laptele pentru câte-va zile.

Se va lua un litru de lapte prăspăt și se va pune în sticle de câte 100 grame; această cantitate însă va crește cu câte 20 grame pe fi-care săptămână.

Acastă împărțire se face pentru înlesnirea hrănirii copilului, adică el va suge în o singură dată laptele dintr'o sticlă.

la înălțarea gâtului buteliilor.
Se va da focu tîngirei, până ce apa din ea va începe a clocoti, ăr atunci se va pune capacul tîngirei, lăsând laptele în atmosfera ei fierbinte pe timpul de 45—50 minute.

Căldura acesta este de ajuns pentru a steriliza laptele.
După timpul de 45—50 minute sticlele sunt scoșe din tîngire și astupate bine cu dopuri de plută bine curățite.

Cel mai bun mijloc de curățire și pentru acesta va fi ferberea în apă; scoșe din apa fierbinte vor fi înfipte cu putere în gura sticlelor, cari după aceea vor fi păstrate în loc răcoros și chiar în apă cu ghiță.

Sterilizarea în modul acesta, se vede de sine, este lesne în ori-ce casă și asigură curățirea laptelui pentru un timp destul de lung.

Acest procedeu de sterilizare trebuie răspândit pentru a fi cunoscut de toate mamele și de toate doicile.

Laptele de vacă sterilizat se mistue mai lesne, și lucru însemnat, el nu se mai închegă în stomac, cum se face cu laptele crud, ca apoi să se mistue.

Despre fumători.

Se vorbește despre o „Republică a fumătorilor“, pentru de a indica înfrățirea tuturor fumătorilor în numele tutunului. Din contră antitabacarii se fălesc a aparține aristocrației nefumătorilor. Cestă din urmă serbeză acum un triumf, de ore-ce *Cusimir Perier*, noul președinte al Franței, nu fumază. Și-a luat ca model pe *Thiers*, care nu numai că n'a fost fumător, dăr era chiar inamic direct al tutunului.

Când *Thiers* și-a compus suita sa militară, se îndreptă către generalul *Valentin* cu recercarea, să-i recomande un oficer zelos, bine instruat, care însă se nu fă fumător. Sôrtea căd pe un căpitan, care era unul dintre fondatorii societății contra abuzului de tutun. Asemenea recercă *Thiers* și pe ministrul de resbelu *Cissey*, să ordoneze comandantilor de trupe, că este oprită fumatul în locașurile de pază în timpul de noapte.

D-lu *F. Decrois*, președintele societății antitabaciarilor din Paris, povestese unui corespondent alu *Figaro*, că mareșalul *Mac Mahon* a fost timp îndelungat un fumător pasionat. Urmăr dureri de stomac, insomni și alte neplăceri, pe cari mareșalul le suportă fără a se plânge. Veni însă ziua în care el își perd memoria într'o măsură atât de mare, încât uită numele oficerilor săi de ordonanță. Acum deveni neliniștit, și elu consultă pe cei trei medici ai săi; aceștia îi sfătuiră, să se lase de tutun; mareșalul

nu știe sigur cumcă a fost fumător sau nu, dăr „fiind tutunul totu-deuna însoțitorul lenei, și după ce se știe, că alu treilea președinte a fost un om forte activ, ast-fel se poate deduce, că elu n'a fost fumător“. Aceasta însă nu e adevărată, căci *Grevy* fuma, și încă din lulea, ca și *Bismark*, dăr numai în cercu forte restrins.

Carnot n'a fost nici amic, nici inamic al tutunului. În palatul *Elysée* nu fuma nici el, nici secretarii lui. Atașatul său militar, generalul *Borius* deja de ani abdise de fumat. În almanahul *Vermot* pentru anul 1894 se dice: „*Carnot* nu fumază și ține ochiar și numai mirosul tutunului, ca neplăcută. Exemplul președinților republicei franceze deci este: a nu fuma.

Dintre domnitorii europeni, împăratul *Wilhelm* fumază forte mult, cum o făcea acesta și tatăl său împăratul *Friederic*. Regina *Victoria* trage mult tutun pe nas. Prințul de *Vales* fumază de dimineața până seara țigar. Împărătesa Rusiei fumază. dăr nici-odată în ființa de față a țării. Fumători sunt mai departe: regina României *Elisabeta*, regina, regentă a Spaniei *Cristina*, regina Portugaliei *Amalia*, mama acesteia contesa de *Paris*, precum și regina Italiei *Margareta*. Nefericita arhiducesă *Matilda*, fiica arhiducelui *Albrecht*, căd chiar victimă fumaturii. Ea fuma în ascuns în odaia ei. Într'o zi fiind surprinsă de tatăl ei, ascunse repede țigara ardândă în buzunarul fusteii ei de muselin, care se aprinse și în urma căreia în câte-va ore ea trebui să moră de ranele arsurilor.

Părerile medicilor asupra tutunului sunt diferite, ca și asupra alcoolului. În asemenea casuri însă fi-care om își este cel mai bun medic.

De-ale Țiganilor.

Unu Țiganu vrându să se însore, a mers la preotul și a dicit: — Aldușcă-te Dumnezeu, hei, domnule părinte, că io vreu să iau pe Țigana asta de muiere; hei adică să mă însor.

— Bine, mei, sci tu „Tatăl nostru“?
— D'apoi de unde se sci io pe Tatăl vostru, alduiască-te părinte. Io sci pe tatăl Țiganei aștea, că a fost unu Țiganu mare, negru.
— Dără o să vii la spovedania, dise popa Țiganului, care-și dregea curăua.
— Băgsémă așa o fi părinte.

Țiganul era îmbrăcat în cămașe de giolgiu, peste mijlocu o curea cu ținte și avea și ismene largi de țera ungușcă. Peste cămașă unu laiberu roșu subțirel și mândru de minune; părul negru îi era unsu. Popa naibei ia unu biciu de curele,

(Va urma).

lumini, săpun etc., erna au căite (ciocile), mai alesu negre.
Muerile au pe capu năframă de tîrgu, căle au carpe albe în patru cornuri, ca năframă, scurteică de tîrgu, cămașe din pîpagu și pole; ciupagul e cu mănec lungi, cari sunt pe margini cu găurele, la călele cu pînmuri înguști, de arnici roșu și vînetu, pôlele sunt cu cîpă și găurele și cu hurculașu, apoi rochii, pîtaru cu pele scurtu și tăiatu la gură, iberul de lână vâpsitu vînetu și pe d'asupra pube, făcute ca și ale bărbaților adri pișore au cisme negre, unele fier și la pôlele munților portă chiar și o la
În comunele din valea Strei, Mașcu, Plopi, Bretea, Ruși, Ocoltru, prciu, Bățalari, portul are asemăn sântos ornatu nemeșilor. Femeile sner *Kneij* ca unele ale nemeșilor, cu sineputu s'adre, ca vara, afară de rochii, I. Ce economie de pânză colorată și țesut cari sunt în de dinainte o mai ide a da cold de tindăretu e mai lată. rii
în unele comune mai ri de imitații, le meș mic de totu, ca a i-
gărdinile răsfrante în s-
mășlung-

te de găvăliă; șerparul e cam de-o palmă de latu, ăr cămașile sunt scurte eșite de obicei de sub șerparu; ele au pumnași, ca și cămașile ungușcă și pe margini cîpă.

O altă vale a Țerii-Hașegului este valea Jiurilor, în partea de mējă-qi-răsăritu. Ea este despărțită de șesul său Valea Hașegului prin unu ținutu muntosu din cele mai frumoșe. Piscur și deluri pāduröse, stânci de forme când pitoresci, când bizare, brăzdute de puhăie, strîmtoși prăpăstioșe, păraie de munte, ce se aruncă selbaticu și cu sgomotu printre bolovani albiei lor și formeză căderi de apă (cascade) lărmitore, apoi găuri, pesceri, căte-va ruine de vechi turnuri și ici-colo, prin văi și pe cöstele delurilor, grupe de case și sălașuri pentru vite, toate aceste amestecate în o neorânduială variată și plăcută: etă ce vede ochiul călătorului în acestu ținutu.

Printre aceste străbate calea ferată din valea Hașegului în cea a Jiurilor. Calea ferată pe aici este făcută cu multă măestria. Ea suie până pe la Banița în mai multe serpentine, de unde se începe

scoborișul spre Petroșeni, trece prin optu tunele și peste mai multe poduri și viaducte, dintre cari cele dela Bar și Merisoru sunt mai lungi. Călătorului i-se deschid una după alta priveliști frumoșe; cu deosebire sunt interesante stâncile de formă curioșe. Partea cea moi frumoșă este între Crivadia și Banița. La Crivadia se află pe o colină unu turnu vechiu ruinat, cu părății înegriți de viscoalele vécurilor; este unu turnu rămasu de pe vremea Romanilor. Dela Banița înainte calea ferată coboră pn valea riuulețului Baniței. În stânga se află una din cele mai mari și mai însemnate pesceri ale noastre: Cetatea Bôlii.

Ea își are numele dela turnul romanu, ce se afla odinioară de asupra ei, pe vârful delului. Turnul s'a numitu Cetatea Bôlii și numele acesta s'a dat și pescerii. Turnul acesta, ca și celu dela Crivadia, avea menirea a stăpani și a servi de pază cărărilor de munte, ce veniau dela pasul Vulcanu și treceau pe locurile aceste.

Pescerea Cetatea Bôlei are mai multe intrări și despărțăminte. Gura principală

este aședată spre mējă-qi-răsăritu și are o înălțime de vre-o 16 metri. Intrând în lăuntru ne aflăm în o hală (tindă) largă, din care pescera principală se continuă mai departe spre apus și mējă-qi, fiind în câte-va locuri forte strîmtă. Prin ea putem eși afară, prin a doua gură a ei. În stânga dela hală se află altu despărțămentu alu pescerii, aședat susu, așa că numai cu scara putem să ne urcăm în el; unu altu despărțămentu ărăși se află în drăpta, care se sfirșese în forma unui turnu golu din lăuntru. În vârful acestei încăperi se află o gaură, prin care străbate lumina țilei în lăuntru și pe care asemenea poate să eșă omul afară. Prin Pesceră curge riuulețul Baniței, pe care, decât străbatem de-alungul pescerii principale, trebuie să-lu trecem în mai multe rënduri. Părății ei sunt alcătuiți din pētră vărösă și impes-trițați pe ici-colo cu dung și pete roșietice.

ascunsu subsuora, si intrand cu Tigianul in biserica duse:

- No, Tigiane! De cand ai venit tu la pricepere, ce pacate ai facutu?

- Io n'am facutu nici unu pacatu.

- Bagu sema, fetulu meu, ca omulu in viata multe pote sa gresca, dese popa incepandu a-lu intreba mai una, mai alta. Tigianulu sta mortisu, ca n'are nici unu pacatu.

- Bine, fetulu meu, urma popa. Asa dera tu esti sfantu.

- Dec'asa me tinu si eu, dragutu parinte.

Popa deschide ferestra si striga: Crisnice, ada nisce pirone se punemu pe Ripa intre sfinti, colea langa sfantulu Georgie. Tigianulu se sparie si incepe a-o slabi din curele.

- Me rogu parinte, dragutule si bunule, lasa-me ca-ti spunu. Odata seiu, ca am furatu o sforicica de canepa, der la capulu sforicicelui era unu porcutu grasioru.

- Hei, Tigane, asta-i mare pacatu.

- Apoi, odata am furatu unu capastru. Si asta-i pacatu parinte? Ce era se facu, parinte, dec' la capulu capastriului era o iapa cu manzu?

- Cum ai cutezatu tu se furu iapa aia?

- Me rogu d-tale, dragutu parinte. Ec'asa s'a intemplat: eram odata in padure; m'am suitu pe unu plopu se mancu plupe; iapa mi-a venit aproape; din plopu m'am scoboritu si m'am suitu intr'unu carpenu, se manancu carpene; iapa a venit se se scarpine; ea s'a scarpinat, carpinu s'a miscatu si io pe spatule ei am picatu.

Destulu am datu cu calcaila se stea in loc; ea n'a vrutu. Fluierat'am destulu se nu vina si manzulu, der a venit si elu, canitu, dupa mumu-sa.

- Asta-i prea multu, Tigane.

- Multu, parinte, der eu m'am apuratu destulu, se scapu de ea, si n'am avutu ce face.

- Mai ai ceva de spusu Tigane?

Mai spune Tigianulu una bocana, era popa dice:

- Mei Tigane, tu nici-odata nu-i vedu faa lui Dumnezu.

- D'apoi dec' nu elu va vedu pe a mea, raspune ciora.

Acum vine canonulu. Popa scoate biculu si mi-lu arde si mi-lu frige de-alungulu si latulu bisericei, de plangeau toti sfinti de mila lui.

- Parinte, crepa o tira usa, ca de nu crepu eu de caldu, striga Tigianulu cu ohturi adenci.

Popa ii mai trage una, si sbiculu rupandu-se din codoriste, facu pe Tigianu scapatu. Fugindu ciorioulu, ca nebulu, cineva ilu agrasce: Da bine-i la spovedania, mei Ripu? - Lasu-me, c'am avutu norocu, ca s'a ruptu grumadiu spovedanei; altfelu me sfintia parintele, deu asa.

MULTESI DE TOATE

Caracterulu poporeloru.

Intr'unu birtu vestitu din o capitala umblau musterii de tote natile: Nemti, Francesi, Englesi etc.

Birtasulu, omu hazliu, a voit u se afe caracterulu ospetiloru sa de diferite natuni, si spre scopulu acesta s'a folosit u de unu mijlocu curio-u.

Cand a venit Francesulu in birtu si a cerutu bere, i-a pus u in paharu o musca. Francesulu observandu, a dat u berea in dertu, a cerutu bere si la socotela a platitu ambele pahare: Francesulu e galantu.

Birtasulu asemenea a pus u la ceial'altu ospetu. Englesulu observandu musca, a cerutu alta bere, der a platitu numai unu paharu: Englesulu e mai putinu galantu.

Nemtul observandu si elu musca a scoo'o din paharu si a beutu berea.

Italianulu a chematu pe birtasu si i-a aruncatu in capu berea cu musca, fara ca se o platea: Italianulu are natura vehementa.

In fine Rusulu, desi a observatu musca,

nu si-a luat u ostenele se o scota, ci a beutu berea cu musca cu tutu.

Femei in oste.

La Parisu a aparutu in vara acesta o carte importanta, de Emilu Cere, care se ocupa cu femeii, ce au jucatu roli in ostile franceze

Cea dintaiu femeia, cu care se ocupa autorulu, este Sans Gene, nume ce-lu porta si cartea, ce titlu. Numele adeveratu alu ei este Tereza Figueur, nascuta in 1774 in Talmay.

Ea a intratu in miliia din Francia sudica la 1793. Fiindu femeia rea de gura, soldatii au numit'o Sans-Genes. Dela miliia a trecut u in ostea regulatu, ca dragon. A luat u parte la asediulu Toulonului, a fostu rapita in cinci renduri, a fostu facutu prizoniera de douu ori, doi cai au fostu impuscati de sub ea si a parasitu otea la 1815, primindu o pensune de 200 franci. La 1818 s'a maritatu in virsta de 44 ani si a traitu 85 de ani.

Afaru de acesta si alte femeii au servitu in armatele revolutionare, precum Virginia Chasquieru, Angelina Brulon, Maria Schellinek, etc.

Virginia Chasquieru a intratu in oste in locul fratelui seu mai micu, cu care semena forte multu.

A escelatu la Vagram si a devenitu sergentu. La 1808 a fostu ranitu la Lissabona si a muritu in anul 1855.

Angela Brulon s'a nascutu la anul 1771 si a luat u parte in septe espeditiuni militare.

Fiindu ranitu la picioru a devenitu invalidu si a muritu la 1853, dupa ce la 1851 a fostu decoratu cu crucea legiunei de onore.

Maria Schellinek a intratu in oste la anul 1792. A servitu 17 ani si a luat u parte la 12 lupte. A fostu ranitu de 6 ori cu sabia, er la Austerlitz de unu glothu.

Cere insira mai multe alte femeii in cartea sa. Iritatiunea ce a cuprinsu Europa la 1792 a avutu influenta si asupra femeilor; ele inca au voit u se servesc patriei.

Istoria resboiului spaniolu ne arata exemple de viteja a femeilor, der si de crudime.

Femeile din Vendee au fostu curagiose si crude. Cere arata in urma, ca conventului nationalu nu-i prea conveneau femeile in armata si nici nu le indemna se intre. Er pe unele, cari au fostu in armata, le-a pensionatu si le-a departatu, afaru de cele amintite mai susu.

Cel u mai micu omu din lume.

In Noulu-Orleans s'a nascutu de curandu celu mai micu omu din lume: elu cantaresce 270 de grame si e mare de 27 centimetri. Picioarele suntu grose ca degetele cele mari de la mana unui omu de taliu ordinaru; brațele suntu si mai micu inca.

Acestu tinerelu fenomenu e de origine franceza si se numesce Georges Frame.

De-almintrelea si familia sa e o familia de fenomene; elu are 17 frai si surori, printre care patru colosi, cantarindu mai multu de 180 livre, si doi pitici in etate de 12 si 16 ani, cantarindu unul 16 si altulu 40 livre.

Noulu nascutu e sanetosu. Numai de n'ar fi totu asa de prolificu ca tatalu seu, cacu atunci Noulu-Orleanu va avea de inregistratu o noua rasa do curiositati.

Unu mijlocu universalu de scoo'u

petele, care curatu ori si ce patu din haine fara a se observa, ca au fostu patate; cu deosebire in sezonulu de vera, cand se porta haine usore si deschise, acestu mijlocu este o neaperta trebuinta. Mijloculu acesta a fostu inventatu de curandu de unu Englesu si este tot-odata forte eftinu. O bucatu, care ajunge pe unu timp mai indelungatu, costu numai 20 cr. Acestu mijlocu este sapunulu de curatitu pete alu lui Rose, avendu o rosa, ca marca de contravenia; sapunulu fara acesta marca este falsificatu. Sapunulu acesta se pote cumpera in farmacii, pravaliu mai principale de drogueria, merunzsuru, bacanii. En gros cum si cu bucatu, dec' in vre-o localitate nu este depou, trimite A.

Visnya, deponitaru generalu in Cincbiserici(Funf-kirchen) pentru pretu de 25 cr. bucatu, trimisa franco cu posta. Depositu la Brasovu: Alfred Gebauer, I. L. & A. Hesshaimer, Carl Harth. - Sibiu: Farmacia I. M. Molnar. Fagarasu: H. Schul, Ioanu Novak. Budapesta: Neruda Nandor. Alba Iulia: Fogolyan Istvan; Orastie: farmacia Vrad; Deva: farmacia Kupkay Geza; Timisoara: Krayer Franz, Weisz Mayer, droguisu.

Calendarulu septemanei. OCTOMBRE. are 31 zile. BRUMAREL.

Table with columns: Zilele, Calend. Iul. v., Calend. Gregor. Rows: Duminica, Luni, Marți, Mercuri, Joi, Vineri, Sabota.

Bursa de marfuri din Budapesta. din 9 Oct. n. 1894.

Table of market prices in Budapest. Columns: Seminta, Qualitatea per Hect., Pretulu per 100 chilogr. (dela, pana). Rows: Grâu Banatenscu, Grâu dela Tisa, Grâu de Pesta, etc.

Table of market prices in Bucharest. Columns: Productediv., Soiulu, Cursulu (dela, pana). Rows: Sem. de trif., Luferna ungar., etc.

Bursa de Bucuresti! din 10 Octom. n. 1894.

Table of exchange rates in Bucharest. Columns: Valori, Do-banda, Scad. cup., Cu bani gata. Rows: Rentu romana perpetua 1875, Rentu amortisabila, etc.

SCOMPTURI:

Table of bank rates. Columns: Banca nat., Avansuri pe efecte, Casa de Depuneri, Londra, Viena, Paris, Petersburg, Berlin, Belgia, Elvetia.

Domnii abonenti, inca nu si-au renoitu abonamtu, suntu rugati a grabi cu inoirea, ca espedarea diarulu nu suferu intrerupere.

Adminstratiunea „Gazetei Transilvaniei“

Preturile cerealeor din piata Brasov Din 12 Octom re st. n. 1894

Table of grain prices in Brasov. Columns: Măsuru seu greutatea, Calitatea, Valutu (tri, fl.). Rows: 1 H.-L., Grâu (cel mai frumos, mijlociu, mai slab), etc.

Cursulu losuriloru private din 10 Oct. 1894

Table of private exchange rates. Columns: Locu, Cump., Vinu. Rows: Basilica, Creditu, Clary 40 fl. m. c., etc.

Cursul la bursa din Viena

Din 21 Octomvre 1894.

Table of exchange rates in Vienna. Rows: Renta ung. de auru 4%, Renta de corone ung. 4%, Impr. cal. fer. ung. in auru 4 1/2%, etc.

Cursulu pietei Brasov

Din 13 Octomvre 1894.

Table of market prices in Brasov. Rows: Banca note rom. Cump. 9.82 Vend., Argint roman. Cump. 9.77 Vend., etc.

Tergulu de rimatoru din Steinbrun

La 8 Octomvre n. 1894

Starea rimatoriloru a fost 174.569 capete, la 9 Octomvre au 1256 capete si au eitu 1024 romanu. 10 Octom. unu numar u de 174.801 Se noteza marfa: ungurescu ve grea dela 40.- cr. pana la 40. marfa ungurescu tineru grea 41.1/2 or. pana la 42.- cr., demijloc

2. 1/2 cr. până la 43 cr. ușoră dela
— cr. până la 47.— cr.
Marfă țărănească grea dela 40.— până
41 1/2 cr. de mijlocu dela 42.— cr.
până la 42. 1/2 cr. ușoră dela 46.— cr.
până la 47. cr.
Marfă sârbăască grea dela 41 1/2 cr.
până la 42 — cr. Transito, mijlociă grea
dela 41. 1/2 cr. până la 42 — cr. transito
ușoră dela 41. 1/2 cr. până la 42.— cr.
Porcii îngrașați de unu anu dela —
până la — cr., îngrașați cu cuourză
dela — cr. până la — cr. Cântăriți la gară
dela 4.— cr. la până — cr..
Marfă de România grea dela — cr.
până la — cr. transito mijlociă grea,

dela — cr. până la — cr. înșă tran-
sitto ușoră dela — cr. până la —
cr. transito dtto țeposă grea dela —
cr. până la — cr. transito mijlociă dela
— cr. până la — cr.

Dr. Sterie N. Ciurcu

VIENA, IX Pelikangasse Nr. 10

Cabinetu de consultațiune cu celebri-
tățile medicale și cu specialiștii dela facul-
tatea de medicină din Viena.
Consultațiuni și prin corespondență.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactoru responsabil: **Gregoriu Maioră.**

Schimbare de localu.

Carl Fabricius & Fiu

Au onore a avisa pe Ononratulū, publicu, că cu
data de 4 Oct. a. c. **prăvălia se află**

în casa proprie

Tergulū Grăulū Nr. 8,

și se recomandă și în localulū celū nou a fi onoratū
cu cercetare câtū mai numerosă.

Cu totă stima

CARL FABRICIUS & FIU.

511,2-5

Schimbare de localu.

1.6 1.6 SENSAȚIE

facu orolugele de busunar

**Original Goldin remontoir, de
Genf** cu mecanismu de precisiune anti-
magnetu acuma inventatū. Aceste oroluge lu-
crate admirabilū de elegantū. nu se potū deo-
sebi niol de specialiști, de cele de aur curatū.
Capacurile forțe fructuos diselate, nu-și perdū
fasonulū și pentru mersu regulatū se garan-
tează în scrisu pe terminū de 3 ani.

Prețulū unui orologiū 6 fl.
Lanțurī de Goldinū cu carabinū de sigu-
ranță, fason sportū marelū seu panteră cu

1 fl. 50 cr. Se da la fia-care orologiū unū totū gratis. Aceste oroluge d-ja
suntū introduse la cer mii mulți amploiați ai oailorū ferate austro-ungare.
Se potū procura exclusivū prin depoulū centralū:

ALFRED FISCHER, Wiena I Adlergasse 12.

2. Ganz seid. bedruckte Foulards 75 kr. bis fl. 3.65 p. Met. (ca
450 verf. Disposit) —
sowie schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von 45 fr. bis fl. 11.65 per Meter — glatt,
gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 verf. Qual. und 2000 verf. Farben, Dessins etc.),
porto- und zollfrei in die Wohnung an private, Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. und Postkarten 5 fr.
Porto nach der Schweiz.
Seiden-Fabrik G. Henneberg (K. u. K. Hoflief.) Zürich.

Ajutorū grabnicū și sigurū

pentru

SUFERINȚE DE STOMACHU ȘI URMARILE ACESTORA!!

Mijloculū celū mai bunū și eficace pentuu menținerea sănătății, curățirea sucuri-
lorū precum și a sângelui și pentru promovarea unei mistuirī bune este deja pretutin-
denea cunoscutulū și plăcutulū

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.

Acestū balsamū preparatū cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și tāmă-
dultore sē dovedesce ca forțe folositorū în contra tuturorū greutăților de mistuire cār-
cel de stomachū, lipsa de apētītū, rigăelei, congestiunilorū, haemorrhoidelorū etc. etc. În
urma eficacității sale a devenitū acestū balsamū acum unū singurū și doveditū **medi-
camentū de casă popularū.**

Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.

Mii de scrisorī de recunoștință stau la dispozițiā!

FIȚI ATENȚII!!!

Spre a evita înșelătorii. facū pe fiecare atentū, că fia-care sticlă cu **Dr. Rosa's
Lebens-Balsam**, care singurū numai de mine este preparatū după receta originală, este
învelitū în hārtiā grosă albastră, care poartă în lungulū ei inscripțiā: **Dr. Rosa's Le-
bens-Balsam** din farmacia „zum schwarzen Adler“, **B. Fragner**, Prag, 205-3“ în limba
germānă, boemă, ungarū și francezū, și carī suntū provēdute cu alăturata marcă a fa-
briței luatū sub scutulū legalū.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabilū sē pōte procura numai în

Depositulū principalū alū producătorulū

B. Fragner,

Farmacia „Zum schwarzen Adler“ Prag 205-3.

In **Budapesta:** la farmacia I. von Török.

Tōte farmaciile din **Brașovū**, precum și tōte farmaciile mai mari din monar-
chia Austro-ungarā au depositū din acestū balsamū de viētā.

Totū de acolo se pōte avea:

Alfiā de casă universală de Praga

(Prager Universal-Haushalbe)

unū medicamentū sigurū și prin mii de scrisorī de mulțămire recunoscutū în
contra tuturorū inflamațiunilorū, rănilorū și umflăturilorū.

Acestā se întrebunțeză cu succesū sigurū la inflamațiunī, la stagnațiunea lap-
telui și întărirea țitelorū cu ocaziunea înțercării copilulū, la abscese, ulcere, pustule cu
puroiu, carbuncule; copturī la unghē, la panariții (ulcerațiunī la degete, la întăriri,
umflături, tumōrea glandelorū limfātice, lipume etc. — Tōte inflamațiunile, umflături,
întăriri se viadeacă în timpulū celū mai scurtū; la casurī fuscē, unde s'a formatū deja
puroiul, absorbe buba și o vindecă în timpulū celū mai scurtū fără dureri.

In cutiōre ā 25 și 35 cr.

Fiți atenți!

De ore-ze alfiā de casă universală de Praga sē imi-
tēzā forțe desū, facū pe fia-cine atentū, ca singurū numai
la mine se preparēzā după receta originală. Acestā este nu-
mai atuncī veritabilū, decā cutiōr-le din me'atū galbinū, în carī se pune, suntū înfășu-
rite în hārtiā roșīă pe care se află tipăritā în 9 limbi esplicațiunea cum sē se întrebun-
țeze, impachetate și în cartōne vinete, — carī suntū provēdute cu marca fūbricei
de mai susū.

Balsamū pentru auđu.

(Gehör-Balsam)

Celū mai probatū și prin multe încercārī celū mai temeinicū medicamentū pentru
vindecarea auđului greu și spre redobândirea auđului perdutū. **1 Flacon 1 fl.**

**Celū mai renumitū, ca bunū și
sănētosū surogatū la cafea.**

Se capētā în tōte locurile.

Neapăratū de lipsă pentru fia-care

**De autorități medicale recomandatū
pentru femei, copii și cari suferū de stomacū etc.**

1/2 Kilo 25 cr. (50 filerī).

familie și consumator de cafea este

Caféua-Malz a lui Kathreiner Kneipp

cu gustū de cafea bōne.

Importantū pentru fia-care gāzdōie și mamā!

Sănētatea și bunā starea materială a familiei atērnā dela
femeiā și mamā. Lorū ne adresāmū pentru esaminarea și introdu-
cerea **Cafelei-Malz Kathreiner Kneipp.** Este celū mai bunū, mai na-
turalū și sănētosū surogatū la cafea. Nicī o femeā sē nu mai rāmāe
indiferentā față cu acēstā cestiune. E o însemnătate mare pentru
sănătate și economiā. Pentru prima orā se oferēzā unū **productū in-
digenū**, ca o cafea forțe sănētosă pentru familiā. Are gustū bunū, e
forțe nutritōre. **Kathreiner Kneip Malz** cafea ca surogatū păstrēzā
aroma cafelei. La începutū s'adaugā a treia parte și după gustū și
necesitate mai multū. **Ce economie mare dēr față cu tōte surogatele**
ustate până acuma, carī suntū **stricaciōse sănătății**, neconsumabile
și numai mijlocū de a da colōre. Fie-care gāzdōie scie bine, că

caféua bēutā fără surogatū este curatū otravā, causēzā dureri de
nervi, dispoziție de apoplexie, tremurare de mână etc. Ce bunătate
mare pentru orī și cine, că pe lângā calități arătate mai susū,
depărtēzā **efectele stricaciōse** ale cafelei. Reușita ceamare dela in-
troducerea lui este cea mai bunā dovādă pentru acēsta.

Caféua-Malz a lui Kathreiner Kneip se fabricā așa de escelentū
incātū ajunge numai a se măcina laolaltā cu caféua și a se pre-
para ca de obicei. Pentru bolnavi, persōne slăbite, cu deosebire
pentru copii nu esistā altā hranā mai bunā ca **Malz-caféua măcinatā**,
5 minute fērtā, scursā, cu miere (orī zaharū) indulcitā, cu lapte
amestecatā și așa servitā. Este lucru de **consciință** pentru fie-care
mamā a face încercare.

NB. Pentru a se feri de imitații, la cumpărare
sē se bage bine de sēmă, decā este numele

Kathreiner.

Caféua, care s'ar vinde nepachetatā, seu în pachet e
imitate spre a amāgi pe cumpărator, sē se respingā.

In
Magazinul
de mărfuri
D. Lessner
au sosit un bogat asortiment
de toate Nouveautés pentru SEASONUL de TOMNĂ
și IERNĂ și e foarte recomandabil On. Publicii alii
cerceta spre a se convinge de moderată și escelenta calitate a mărfurilor.
(fără conținut)

SAISON

de

tómnă și érnă

1894—95.

Despărțământul de Stofă de modă

Haute Nouveauté Cheviot	lână curată	120 cm. lat, pr.	Mtr. fl.	1.55
Haute Nouveauté Cheviot	"	"	"	1.75
Haute Nouveauté Cheviot	"	"	"	1.95
Cheviot carreaux	"	"	"	1.95
Cheviot mélé englezesc	"	"	"	2.—
Crépe-Cheviot	"	"	"	1.90
Postav pentru dame	"	110	"	1.45
Drap brodé	"	95	"	1.15
Drap uni	"	95	"	1.10
Carré en noppé	"	110	"	1.70
Haute Nouveauté Cheviot	"	120	"	2.40
Haute Nouveauté Cheviot	"	130	"	3.10
Kammgarn-Nouveauté	"	120	"	1.85
" Haute	"	120	"	2.90
Kammgarn desiné	"	120	"	3.—
Nouveauté-Kammgarn	"	100	"	1.30
Specialité exclusive	"	120	"	2.90

Coloré anglais	lână curată	120 cm. lat, pr.	Mtr. fl.	2.75
Petit carreaux anglais	"	120	"	2.10
Drap des dames exclusive	"	95	"	1.25
Flanel englezesc	"	116	"	1.70
Foulé Nouveauté	"	120	"	1.35
Foulé	"	90	"	.70
Kasan luciu	"	90	"	.80
Mode-Cheviot englezesc	"	100	"	1.15
Postav diagonal	"	120	"	1.—
Postav pentru dame	"	120	"	.82
Cheviot mélé	"	120	"	.80
Cheviot Gulpure	"	90	"	.60
Demi drap	"	90	"	.38
Cheviot Nouveauté	85 cm. lat, pr.	Mtr.	48 cr.	etc. etc. etc.
Catifea prima pentru rochi	60 cm. lat pr.	Mtr. fl.	2.30	
Catifele colorate pentru garniseli	54	"	"	1.30
Piș de mătase	45 cm. lat, pr.	Mtr. fl.	1.20	și 1.50

Depouri enorme în Barchent și Flanelcottons desenuri admirabile în nenumerate nuanțe de colorii.

Mare asortiment în Mătăsării.

Pentru provincie mostre și jurnale ilustrate gratis și franco.

Magazinul
de mărfuri

D. LESSNER

VIENNA, VII. Mariahilferstrasse Nr. 83.

Souterrain, Parterre, Mezzanin și etagiu prim.

Poimâne
Tragerea

a ESPOZIȚIEI din Losurile 1 fl.
LEMBERG. L à

Poimâne
Tragerea

Câștig
Principal

60,000

florini.

Recomandă IACOB L. ADLER bancher și zaraf, Tîrgul Florilor Brașov.

Anunciuri

(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subsc
administratiunii. In casu
blicării unui anunciu mai
de odată se face scădem
care crește cu cât public
se face mai de multe-ori.

Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVA

Dintre toate hărtiile pentru țigarete
este recunoscută de cea mai bună hărtia
de țigarete veritabilă franțuzescă

„Le Gloria“

fabricațiunea d-lor

JOSIFU BARDOU & FILS
in PERPIGNAN—PARIS.

60 medalii de aur, 16 diplome de onore mari,
20 diplome „Hors Concours“.

„Le Gloria“ este hărtia, care în fineț și bunătate întrece
tote celelalte hărtii de cigarete ce există.

„Le Gloria“ este numai atunci veritabilă, dacă fiă-care
cârticică poartă firma IOSIFU BARDOU & FILS.

„Le Gloria“ se efectuează cu marginile netede seu cres-
tate (perforate).

„Le Gloria“ se efectuează și ca tuburi și adevă într'o calitate
neintrecută de fină.

„Le Gloria“ este de căpătat în Brașov la toate marche-
tăniile și băcăniile en-gros, precum și la fiă-care debitant
mai bun de tutun.

35.—52.

ISVORULŪ Matild de BODOK

cea mai cristalină, în acid-carbonic cea mai bogată
apă minerală

alcalin-acide-ferruginosă a continentului.

Isvorū ferruginosū de primulū rangū!

Medicamentū cu cele mai strălucite succese în contra ma-
ladielor stomacului, în contra nervosității, în contra maladielor
causate din lipsă de sânge și cu deosebire în contra maladielor
femeilor etc.

Borviz de totă eleganța!

Apa minerală „MATILD“ se găsește în calitat
proșpetă în depositul subsemnatului: Brașov, strada
chail Weiss (ulița poștei) Nr. 12, în toate birturile și cele
multe băcării.

Prețulū unei sticle de 1 Litru (fără sticlă) 5 cr.

Cu totă stima:

Administrațiunea isvorului și depositul de exportatiune

IOSIF GYÖRGY

(Transilvania.) Bodok. (Transilvania)

471,42—50.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“
à 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciureu și în
tutungeria I. Gross.